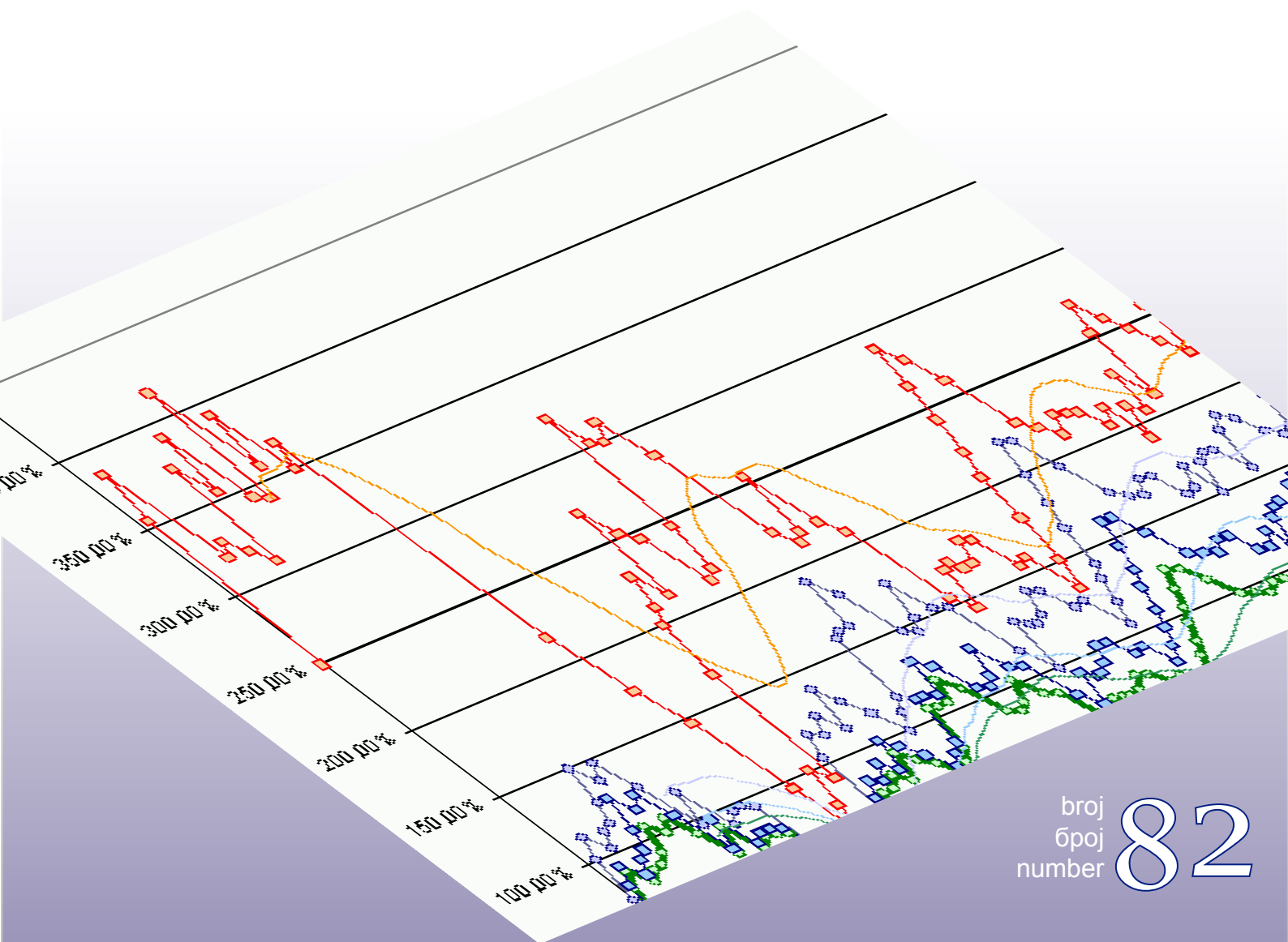

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

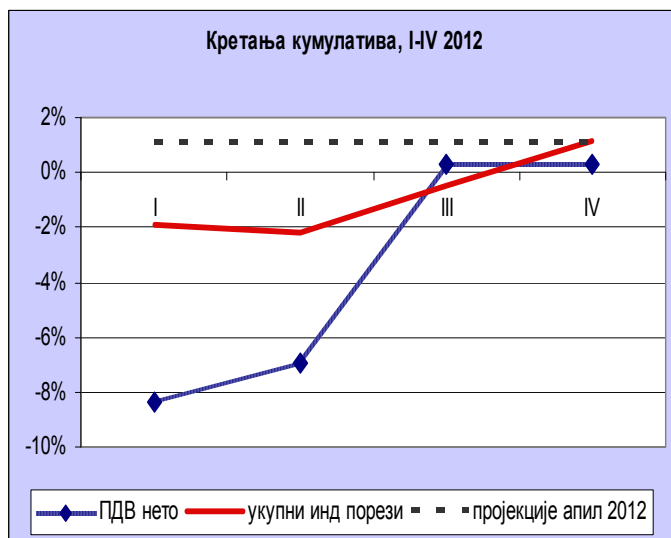
Oma Bilten

broj
број
number **82**

Уз овај број

Према прелиминарном извјештају УИО по врстама прихода у мјесецу априлу наплаћено је више бруто прихода за 3,74%, али су истовремено смањене исплате поврата за 8,37%. То је донијело мјесечни раст од 5,97% у односу на април 2011. Након лошије наплате у првом кварталу раст прихода у априлу је довео до консолидације кумулативне наплате на нивоу четири мјесеца. За четири мјесеца 2012. наплаћено је, по одбитку поврата, 1,493 млрд КМ индиректних пореза, што је за 1,24% више него у истом периоду 2011.г. У овај постотак је укључено је и сса 15,7 мил КМ наплаћених прихода који су остали неусклађени након усклађивања уплата на ЈР са поднесеним пријавама/декларацијама у модулима ИТ система УИО. Април 2012. је донио огроман раст прихода од акциза на увозне цигарете од 81% и домаће деривате нафте оф 94%, што је повукло и раст укупних прихода од акциза у априлу од сса 31%.

Номинално у прва четири мјесеца највећи пораст наплате је забиљежен код акциза (30 мил КМ) и скромније код ПДВ-а. Међутим, падом прихода од царина позитивни номинални ефекти су сведени на сса 17 мил КМ. Кумулативни раст прихода у периоду јануар – април 2012 је незнатно премашио посљедње годишње пројекције прихода од индиректних пореза из априла 2012.г (Графикон лијево). Кретање наплате прихода од индиректних пореза у прва четири мјесеца указује на потребу рестриктивнијег приступа изради буџета за 2013.г. У склопу процеса припреме Документа оквирног буџета Одјељење је дужно да у складу са обавезама из Закона о финансирању

институција БиХ изради пројекције прихода од индиректних пореза. У овом броју доносимо кратак приказ посљедњих пројекција прихода од индиректних пореза за период 2013-2015. У наставку дајемо и приказ европског права и праксе у подручју политике диференцираног опорезивања енергената за пољопривреду и *cost-benefit* анализу примјене пореских и буџетских инструмената за реализацију потицаја у пољопривреди БиХ.

др Динка Антић
шеф Одјељења

Садржај:

Пројекције прихода од индиректних пореза у периоду 2012-2015.г., април 2012	2
Кретање увоза као и прихода од акциза на пиво и цигарете са нагласком на период јануар - април 2012. године	5
Диференцирано опорезивање енергената у ЕУ	10
Консолидовани извјештаји: ЈР, Институције БиХ, ентитети	15
Консолидовани извјештаји: Кантони	16

техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
лектор : Дарија Тошић, проф. англистике

Пројекције прихода од индиректних пореза у периоду 2012-2015.г., април 2012

(припремила: Александра Регоје, макроекономиста у Одјељењу)

Протекле године остварен је раст прихода од индиректних пореза од 4,04%. Главни генератор раста била је политика усклађивања акциза на цигарете са минималном укупном акцизом прописаном Законом о акцизама из 2009.г. Неповољна кретања у економији и потрошњи као и временске неприлике у мјесецу фебруару угрозили су наплату прихода на почетку 2012. године, док подаци за март и април указују на опоравак у наплати. До краја 2012. године предвиђа се раст прихода од индиректних пореза од 1,1%, док је у 2013, 2014. и 2015. години планиран раст од 3,4%, 4,4% и 4,1% респективно. У наставку су образложене основне поставке пројекција, пројекције по врстама прихода, као и ризици њиховог остварења.

Основне поставке

Пројекције прихода од индиректних пореза базиране су на сљедећим поставкама:

- прогнозама макроекономских показатеља израђеним од стране Дирекције за економско планирање (ДЕП) за поменути период,
- даљој примјени Споразума о стабилизацији и придруживању у складу са динамиком смањења и укидања царина на увоз добара поријеклом из ЕУ,
- примјени чл. 21 Закона о акцизама, који подразумијева континуирано усклађивање стопа акциза у БиХ са минималним стандардима у ЕУ.

Пројекције укључују ефекте повећања посебне акцизе на дуван у 2013. години са 0,60 на 0,75 КМ по паковању, као и планираног континуираног повећања исте у свакој наредној години за 0,15 КМ по паковању цигарета.

Поред текућих и историјских трендова наплате, пројекције прихода од индиректних пореза узимају у обзир и друге многобројне инпуте, као што су макроекономске пројекције, преференције потрошача, политике компанија, те најаве измјене политика.

Врста прихода - нето	2011	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
ПДВ	3.147,4	3.173,4	3.276,6	3.395,5	3.520,7	0,8%	3,3%	3,6%	3,7%
Акцизе	1.262,7	1.345,2	1.426,7	1.509,9	1.574,2	6,5%	6,1%	5,8%	4,3%
Царине	274,1	216,2	198,4	217,5	239,0	21,1%	-8,2%	9,6%	9,9%
Путарина	289,5	292,3	295,7	303,0	312,8	1,0%	1,2%	2,5%	3,3%
Остало	23,1	25,1	25,8	26,6	27,4	8,9%	3,0%	3,0%	3,0%
УКУПНО	4.996,8	5.052,1	5.223,2	5.452,5	5.674,1	1,1%	3,4%	4,4%	4,1%
Путарина (0,10 КМ/л)	-116,9	-116,9	-118,3	-121,2	-125,1	0,0%	1,2%	2,5%	3,3%
СРЕДСТВА ЗА РАСПОДЈЕЛУ	4.879,9	4.935,2	5.104,9	5.331,3	5.549,0	1,1%	3,4%	4,4%	4,1%

Табела 1. Пројекције прихода од индиректних пореза, 2012-2015

Пројекције по врстама прихода

ПДВ

У 2012. години очекује се нето наплата прихода од ПДВ-а у износу од 3173,4 мил КМ, што је за 0,8% више него у претходној години. На основу пројектованог кретања макроекономских показатеља у наредном трогодишњем периоду очекује се раст нето прихода од ПДВ-а по стопама 3,3%, 3,6% и 3,7%.

Царине

На почетку 2012. године настављен је тренд пада прихода од царина из претходних година. Разлог негативног тренда је примјена Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) са ЕУ од средине 2008. године. С обзиром да су царине на већину увезених производа поријеклом из ЕУ већ значајно смањене, ефекти примјене ССП у 2011.г. на приходе од царина нису били толико значајни као што су били првим годинама примјене Споразума. Други разлог смањења ових прихода је укидање наплате 1% царинске евиденције од октобра 2011. Узимајући у обзир измјене политика, текуће трендове као и пројектоване стопе раста увоза, у 2012. и 2013. години очекује се пад ових прихода од 21,1% и 8,2%, док се у 2014. и 2015. години, након дужег временског периода, поново очекује раст ових прихода (9,6% и 9,9% респективно).

Акцизе и путарина

Тренд раста акциза на дуванске производе произилази из континуираног повећања посебне акцизе, које се имплементира од 1.7.2009. године, са годишњим растом оптерећења од 0,15 КМ по паковању цигарета. Због чињенице да у текућој рецесији најважнији генератор додатних прихода од индиректних пореза постају приходи од акциза на цигарете, пројекције у овом сегменту добијају све више на значају. Политика акциза на цигарете и пројекције ових прихода биће детаљно образложене у наредном броју билтена.

Пројекције прихода од акциза на остале производе базиране су на ДЕП-овим пројекцијама макроекономских показатеља, првенствено реалног раста потрошње и бруто друштвеног производа. Од усвајања новог Закона о акцизама приходи од акциза на деривате нафте показују неповољна кретања, узрокована, првенствено, политиком диференцираног опорезивања с обзиром на врсту деривата и њихову употребу. Поред макроекономских показатеља пројекције акциза на нафту узимају у обзир и трендове у промјени структуре потрошње деривата, које су настале као резултат диференциране акцизне политике, у корист оних који су мање опорезовани акцизом (дизел, лож-уље), односно у корист деривата на које се не плаћа путарина или се може остварити поврат акцизе (лож-уље).

Политика диференцирања акциза на деривате нафте одразила се и на кретање наплате прихода од путарине. У четвртном кварталу 2010. године остварен је пад прихода од путарине, а негативан тренд је настављен у 2011. години и у првом кварталу 2012. године, првенствено као резултат пораста количина деривата која су ослобођена плаћања путарине и промјена у структури потрошње деривата нафте у корист употребе лож-уља као погонског горива. Очекује се да ће до краја 2012. године бити наплаћено 292,3 мил КМ нето прихода од путарине. У складу са макроекономским прогнозама ДЕП-а, у 2013, 2014. и 2015. години пројектован је раст ових прихода по стопама 1,2%, 2,5% и 3,3% респективно.

Ризици по пројекције

С обзиром на основне поставке пројекција индиректних пореза и укупне економске услове у БиХ и у свијету остварење пројектованог нивоа прихода од индиректних пореза у периоду 2012-2015 је подложно сљедећим ризицима:

- (i) Одступање макроекономских показатеља од пројектованих вриједности (ДЕП);
- (ii) Евентуалне измјене политика у подручју индиректних пореза;
- (iii) Повећани ризик од нелегалне производње цигарета и кријумчарења због континуираног повећања стопе посебне акцизе.

Поред наведених ризика потребно је навести и сљедећа два фактора који могу утицати на наплату прихода у 2012.г. и наредним годинама:

- (i) Раст цијена нафте на свјетском тржишту, будући да по аутоматизму доводе до раста цијена инпута, а тиме и продајних цијена већине добара и услуга, у нормалним околностима довео би до раста прихода од пореза на потрошњу. Међутим, у вријеме рецесије када расте незапосленост, а доходи су ограничени или се смањују, раст цијена нафте може додатно угрозити пословање привредних субјеката и стандард грађана, дајући потицаје за раст шверца, сиве економије и стварајући простор за пореску евазију и губитак прихода од индиректних пореза. Уз постојећу политику диференцираних акциза на деривате нафте, може представљати и снажан потицај за преваре у систему акциза, доводећи до губитка прихода од акциза на деривате и ПДВ-а;

Улазак Хрватске у ЕУ би требао донијети раст прихода од царина, ПДВ-а и *ad valorem* акциза на увоз добара које су тренутно под бесцаринским аранжманом СЕФТА споразума. Исто тако, могући исход увођења царина на одређене артикле из Хрватске је појава супституције увоза из Хрватске са бесцаринским увозом из преосталих чланица СЕФТА, што би неутрализовало или значајно смањило очекивани позитивни ефекат враћања царина на одређена добра поријеклом из Хрватске. Коначно, најава могућности да Хрватска и након 1.7.2013. задржи статус у СЕФТА би значила *status quo* у погледу прихода, али би можда отворила и друга питања у вези положаја осталих чланица ЕУ у размјени са БиХ. С обзиром на све наведене непознанице у овом тренутку није могуће утврдити правац ефеката уласка Хрватске у ЕУ на наплату прихода од индиректних пореза (повећање/*status quo*/смањење), а тиме ни прецизније квантификирати њихов износ.

Кретање увоза као и прихода од акциза на пиво и цигарете са нагласком на период јануар - април 2012. године

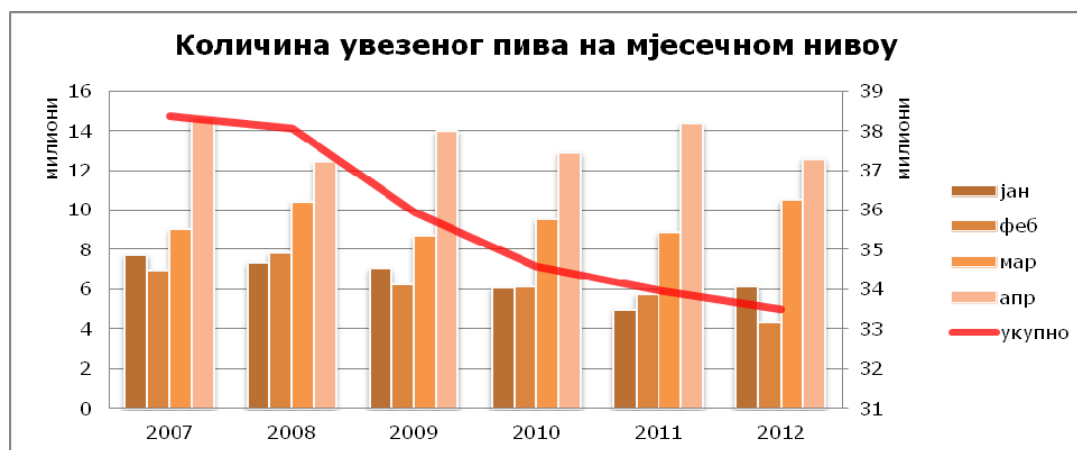
(Аутор: Александар Ескић, макроекономиста у Одјељењу)

Увод

Основни циљ анализе која слиједи је да омогући увид у кретање неких од основних величина које се односе на пиво и цигарете. Временски обухват, код обје врсте роба, односи се на период од 2007. до 2012. године. С обзиром да се тренутно најактуелнији доступни подаци односе на мјесец април 2012. године, као и усљед испољеног снажног сезонског утицаја потрошње ове робе¹, извршена су одређена прилагођавања временских серија како би резултати анализе били упоредиви. Другим ријечима, у анализи су кориштени искључиво подаци за прва четири мјесеца дате године. На овај начин су постигнути циљеви у смислу да анализа буде актуелна и анализиране величине упоредиве. Што се тиче података који се односе на пиво, битно је напоменути да је увоз изражен у милионима килограма, док је вриједност изражена у милионима КМ. Код цигарета количина је изражена бројем повучених акцизних маркица које обвезници редовно повлаче током године и дужни су да их налијепе на свако паковање које садржи цигарете, без обзира на величину.

Кретање основних величина на тржишту пива

Када се говори о пиву, ту се првенствено мисли на увоз пива у смислу количине и вриједности пива, као и однос увезене количине пива и пива произведеног у земљи².

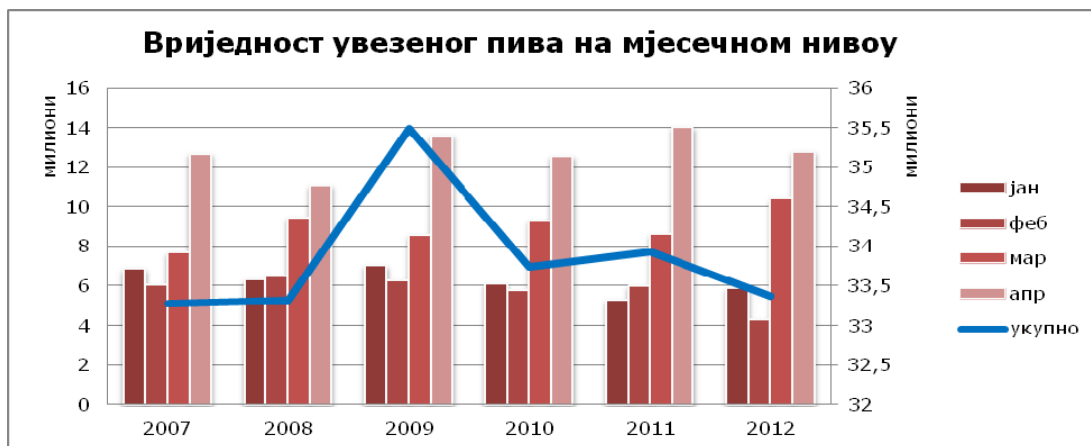
Графикон 1.

У првом дијелу анализе кориштени су расположиви подаци Управе за индиректно опорезивање БиХ и то они који су евидентирани на сљедећим тарифним бројевима: 2203 00 01 00, 2203 00 09 00 и 2203 00 10 00. Оно што је заједничко за робе које се сврставају под ова три тарифна броја је пиво добивено од слада. Укупна количина увезеног пива за прва четири мјесеца по одабраним годинама приказана је црвеном линијом (десна скала) и примјетан је негативан тренд током цијелог анализираниог периода. На мјесечном нивоу, током мјесеца фебруара и априла 2012. године дошло је до најснажнијег пада и они биљеже историјски минимум. Исто тако може се примјетити да је историјски максимум за прва четири мјесеца достигнут почетком анализираниог периода тј. 2007. године. Од тада укупна

¹ Види више у билтену број 80 – Испољени трендови кључних величина на тржишту пива за период 2007 - 2011

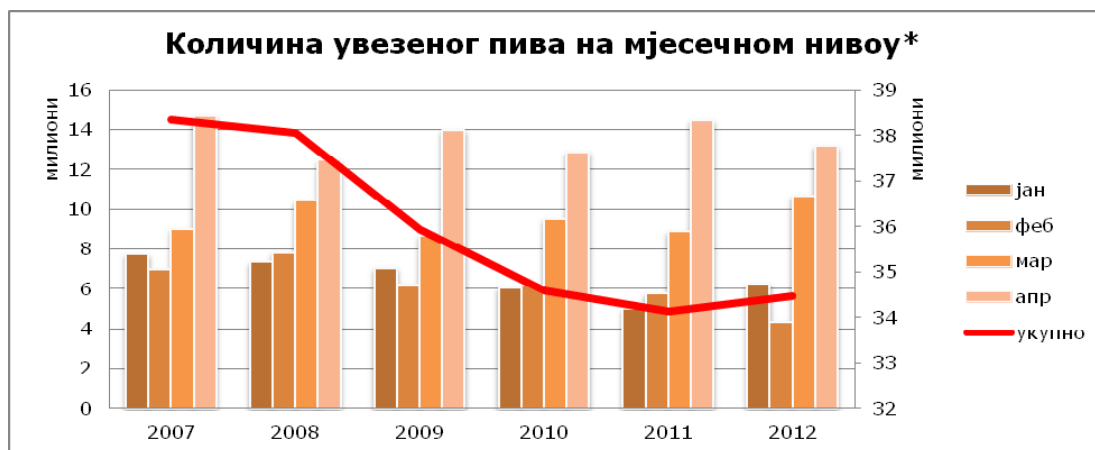
² До овог показатеља се једноставно долази обзиром да се, према актуелном Закону о акцизама БиХ, акцизна обавеза на пиво рачуна у апсолутном износу од 0,20 КМ по литри пива.

количина константно опада, мада нешто спорије у посљедње три године. Што се тиче вриједности увезеног пива (графикон 2) примјетне су значајније осцилације током посматраног периода. Укупна вриједност увезеног пива за прва четири мјесеца достиже свој максимум у 2009. години што представља пораст од 6,5% у односу на претходне двије године. Ова појава је значајнија посебно ако се има у виду да је у истом периоду дошло до пада количине увезеног пива (графикон 1). Потом, иако је количина увезеног пива на крају посматраног периода драстично пала у односу на 2007. годину, вриједност увезеног пива достиже ниво управо из 2007. године (пад од 6% у односу на 2009. годину) што води закључку да је јединична цијена увезеног пива знатно порасла.

Графикон 2.

Ствари другачије изгледају уколико се у анализу укључе пива с додацима³ тј. пића која се евидентирају приликом увоза под тарифним бројем 2206 00 39 009. Познато је да су се ова пића, која порезно третирамо као пива, појавила прије неколико година и да је њихово учешће све значајније у укупном тржишту пива.

Графикон 3.

Тако имамо да укупна количина увезеног пива за прва четири мјесеца достиже свој минимум у 2011. години (пад од преко 11% у односу на 2007. годину), док у 2012. години биљежи благи опоравак (раст од 1% у односу на претходну годину). Појава ових врста пива и њихов

³ Правилник о пиву, Службени гласник БиХ (77/10) – пиво с додацима – мјешавина пива с воћним прерађевинама, воћним соковима, природним аромата, алкохолним и освјежавајућим безалкохолним пићима и витаминима.

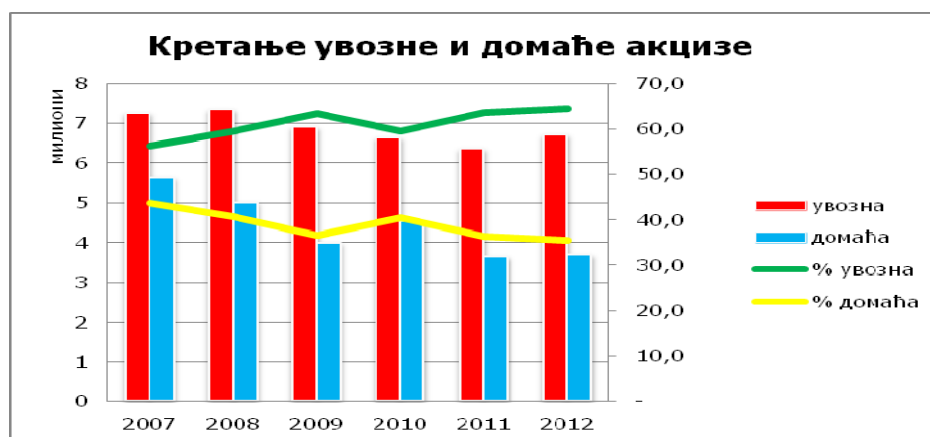
Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

растући утицај се рефлектовао и на укупну вриједност увезеног пива тим прије што је јединична вриједност ових врста пива знатно виша од пива добивеног од слада. Манифестација свега горе наведеног се јасно види на графикону 4. Укупна вриједност увезеног пива, након благог опоравка у 2011. години, наставља да расте и у 2012. години. Иако је удио пива с додацима доста скромнији у количинском смислу, њихов утицај на повећану вриједност је много значајнији. Другим ријечима, уколико се из анализе апстрахују пива с додацима, укупна вриједност увезеног пива у 2012. години је пала за 1,5% у односу на претходну годину. Наиме, уколико се у анализу укључе пива с додацима, може се закључити да је вриједност увезеног пива у 2012. години порасла за 1,3% у односу на претходну годину.

Графикон 4.

На графикону 5 је приказано кретање прихода од акцизе на пиво током прва четири мјесеца за период 2007 – 2012. година. На лијевој скали се види висина прикупљених прихода од акциза на пиво; акциза на увезено пиво и акциза на домаће пиво. Видимо да укупно прикупљена акциза достиже свој минимум у 2011. години (пад од 22% у односу на 2007. годину).

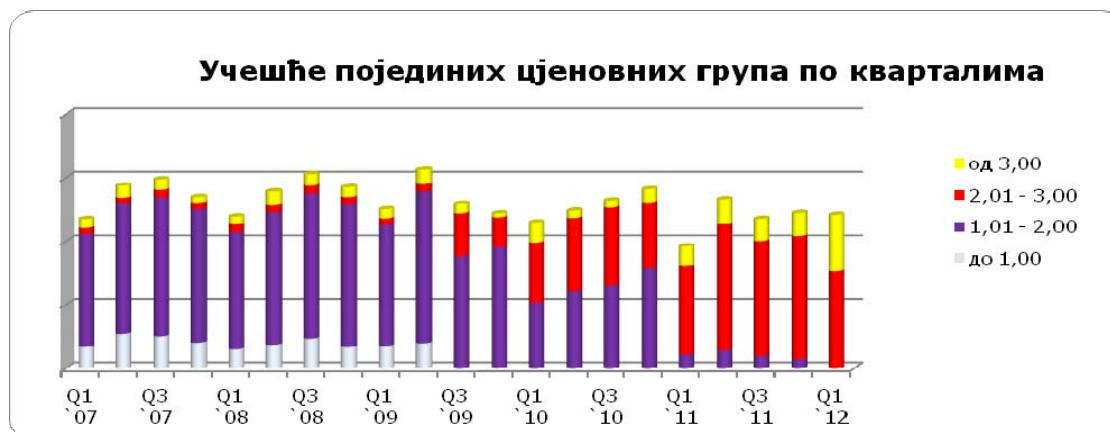
Графикон 5.

Посматрано по врстама прихода од акциза, овом снажном паду прикупљене акцизе у 2011. години је много већи допринос дао драстичан пад домаће акцизе (од преко 35%), док је прикупљена акциза од увезеног пива пала за 12%. Тржиште пива у прва четири мјесеца текуће године је забиљежило раст од 4% у односу на претходну годину па су у истој мјери и приходи од акциза на пиво порасли. Пораст укупно прикупљене акцизне обавезе је остварен првенствено захваљујући снажном расту увезеног пива од скоро 6%.

Кретање основних величина на тржишту цигарета

Сада је већ потпуно евидентно да је нова политика опорезивања цигарета садржана у Закону о акцизама БиХ изазвала снажне промјене. Магнитуда тих промјена се може посматрати са три аспекта; произвођача (порезних обвезника), потрошача и државе (фискаса). Од половине 2009. године када је ступио на снагу нови Закон о акцизама БиХ, произвођачи константно настоје да одрже или увећају свој удио на опадајућем тржишту цигарета⁴ прилагођавајући асортиман производа циљаним тржишним сегментима сходно својим могућностима. Истовремено се врши прекомпозиција цијелог дистрибутивног ланца и система награђивања сваког од учесника у њему. Утицај конкуренције је огроман и зато активности сваког обвезника добрим дијелом зависи од постојећих или антиципираних потеза главних конкурената. Исто тако, растућа улога обавезујуће глобалне политике заштите здравља која се манифестује бројним конкретним задацима изазива додатне трошкове и напоре на страни дуванске индустрије.

Тржиште цигарета БиХ карактерише присуство највећих глобалних дуванских компанија, регионалних лидера и домаћих произвођача. Историјски посматрано, највеће тржишно учешће су имали произвођачи у земљи и окружењу. Глобалне дуванске компаније су ушле на домаће тржиште приватизацијом постојећих или изградњом нових капацитета за производњу цигарета у сусједним земљама. Постојећа политика опорезивања цигарета је настала као резултанта историјског контекста тј. претходно важеће политике, потребе за постепеним прилагођавањем са тада важећим нормама на нивоу Европске уније, као и пројектованог утицаја на фискалну позицију свих управних нивоа у БиХ.

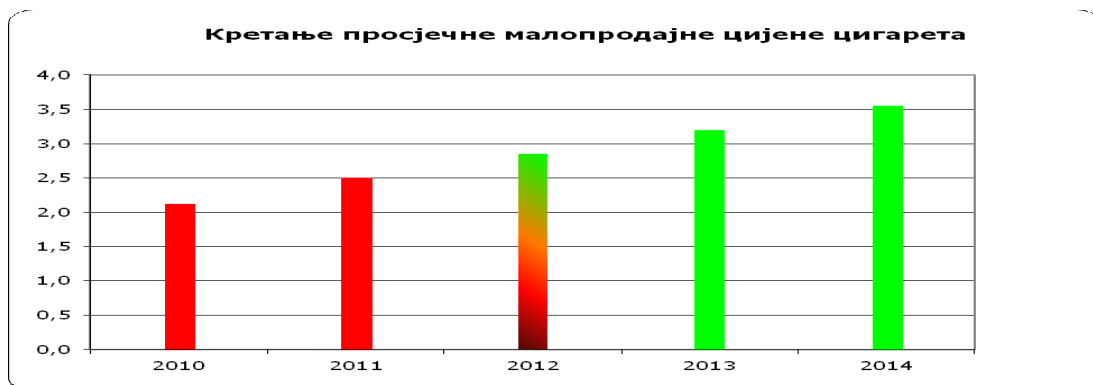

Графикон 6.

Утицај постојеће политике опорезивања цигарета у смислу композиције и учешћа појединих цјеновних група цигарета на кварталном нивоу за посматрани период 2007 – 2012 година је представљен на графикону 6. Прије ступања на снагу новог Закона о акцизама може се примјетити да је најзаступљенија цјеновна група цигарета била од 1 КМ до 2 КМ, коју је слиједила цјеновна група до 1 КМ. Протеклом времена, примјетно је да су цјеновне групе са вишом малопродајном цијеном постајале све значајније, док су оне са нижом малопродајном цијеном полако нестајале. Главни разлог за ову појаву је свакако повећање посебне (специфичне) акцизне обавезе коју доноси Управни одбор Управе за индиректно опорезивање БиХ сваке године са циљем постепеног усклађивања са минималним стандардима Европске уније. Као резултат свега наведеног, учешће цјеновне групе цигарета преко 3 КМ у 2012. години износи око 47%, док је само у претходној години оно износило око 15%. Исто тако, учешће цјеновне групе цигарета од 2 КМ до 3 КМ у 2012. години износи

⁴ Укупно тржиште цигарета је пало за око 15% од почетка примјене новог Закона о акцизама БиХ
 Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
 Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

око 63% док је у претходној години износило 76%. Резултанта свега наведеног је довело до скоро линеарног раста просјечне пондерисане цијене цигарета на тржишту БиХ што је и представљено на графикону 7.

Графикон 7.

Све се то одразило и на кретање прикупљене акцизне обавезе на цигарете током посматраног периода (графикон 8.). Висина прикупљене акцизе на цигарете (увозне и домаће) је рачуната за прва четири мјесеца (јануар – април) за период 2007. – 2012. година.

Графикон 8.

До ступања на снагу новог Закона о акцизама БиХ, кретање укупне акцизе је биљежило узлазан тренд по просјечној стопи од 3,5%. Истовремено је примјетно да је домаћа акциза биљежила просјечан пад од 2% у истом периоду. Драматична промјена је услједила у наредном посматраном периоду (2010. година) јер је у међувремену посебна акцизна обавеза два пута повећана (почетком јула 2009. г. и почетком јануара 2010. г.). Тада је укупно прикупљена акциза на цигарете порасла за преко 73% (увозна за око 85%, а домаћа за око 50%). До интересантне појаве је дошло у посматраном периоду током 2011. г. када је укупно прикупљена акцизна обавеза порасла за свега 2%. Два су значајна разлога за то; један је да је дошло до смањења потрошње цигарета узрокованог повећањем просјечне малопродајне цијене цигарета у веома кратком период уз истовремено смањење реалног дохотка просјечног потрошача, а други треба тражити у чињеници да су порезни обвезници нагло промијенили динамику повлачења акцизних маркица (и посљедично динамику измиривања обавеза по основу акцизе на цигарете) узроковану дерогацијом постојеће политике када им се укида ограничење од три мјесеца када су били обавезни да испрометују цигарете са

маркицама на којима је штампана 'стара' малопродајна цијена. У сваком случају, приходи од акциза настављају да расту у 2012. г., 15% у односу на исти период претходне године.

Закључак

Домаћа пиварска индустрија не успијева да ухвати корак са снажном конкуренцијом коју чине глобални тржишни учесници. Разлози су бројни, а манифестација свега тога се јасно види на графикону 5 гдје је разлика између прикупљене акцизе на увезено пиво и акцизе на домаће пиво све већа. Претходно смо нагласили растући значај пива с додацима, али потребно је рећи и то да је тај тржишни сегмент скоро у потпуности до сада био покривен из увоза.

Што се тиче тржишта цигарета, евидентно је да приходи од акциза на цигарете представљају тренутно најпотентнији јавни приход. То није само случај са БиХ⁵. Као добру страну постојеће политике опорезивања цигарета, порезни обвезници истичу предвидивост регулаторног оквира и постепено усклађивање са тада важећим минималним стандардима ЕУ. У међувремену, минимални стандарди су измјењени и данас изгледају другачије, земље у окружењу су и по неколико пута мијењале прописе који уређују ову област, уочено је да одређени елементи постојеће политике могу бити замијењени иновираним рјешењима, профитабилност дуванске индустрије је у паду на тржишту БиХ, што све заједно представља мотив да се пажљиво развијају различите опције како би се дао што квалитетнији одговор на новонасталу ситуацију и антиципирана кретања повезана са овом робом. Политика опорезивања цигарета треба да буде избалансирана изнутра и изнивелисана са окружењем како би се демотивисала недозвољена трговина и нелегална производња цигарета која би озбиљно угрозила позицију како државе, тако и потрошача и дуванске индустрије уопште.

Диференцирано опрезивање енергената у ЕУ

(Аутор: др Динка Антић)

Увод

Новим Законом о акцизама у БиХ је уведен диференцирани приступ опорезивању употребе деривата у одређеним секторима. Сваке године у вријеме прољетне сјетве постаје наново актуелна иницијатива за увођење ослобађања плаћања акцизе на дизел који се користи у пољопривреди. Анализа импликација ове иницијативе требала би да уважи све аспекте, техничке, фискалне и правне. С друге стране, потребно је сагледати и правни оквир Европске уније. За ЕУ важећа политика опорезивања енергената није примарно мотивисана фискалним циљевима. Досадашња примјена „Енергетске директиве“ из 2003.г., и поред широког спектра олакшица за различите секторе и употребе енергената, није се показала ефикасним инструментом за остварење друштвених, здравствених и еколошких циљева, који превазилазе националне или регионалне интересе. Пред Парламентом ЕУ се налази приједлог измјена директиве који доноси:

- (i) нови концепт опорезивања енергената у правцу остварења циљева Енергетске стратегије „20-20-20“, енергетске ефикасности, уштеде енергије, већег кориштење биоенергената и обновљивих извора енергије,
- (ii) значајно повећање минималне акцизе на дизел од 25% у односу на садашњу минималну акцизу у ЕУ, те

⁵ Као примјер се може навести Хрватска гдје су приходи од акциза на цигарете за први квартал 2012. године забиљежили пораст од 18,8% у односу на исти период претходне године.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- (iii) значајне редукације пореских олакшица за већину повлаштених сектора, укључујући и пољопривреду.

Енергетска директива ЕУ

„Енергетска директива ЕУ“, којом се прописују правила опорезивања енергената акцизом на нивоу ЕУ, на снази је од 1.1.2004.г. Директивом се омогућава и диференцирани приступ опорезивању енергената, у смислу нижих стопа, ослобађања, поврата акцизе плаћене од стране енергетски интензивних компанија, као и за употребу горива која мање загађују животну средину или за горива која се добијају из отпадних сировина и разних биомаса. Тиме се постижу различити циљеви. Поред циљева здравствене политике и политике заштите животне средине ЕУ, стимулше се употреба отпадних материјала и сировина за производњу енергије, као и кориштење хидропотенцијала и осталих видова енергије (енергије вјетра, соларне, термалне, ..), док се истовремено дестимулише даље исцрпљивање фосилних горива и рудних богатстава, налазишта природног гаса и др.. Поред тога, сваки вид ослобађања или смањења пореског терета на енергију коју користе енергетски интензивне компаније у вријеме енергетских криза, и данас у вријеме свеопште рецесије, представља значајан фискални стимуланс за очување економских активности и радних мјеста, за јачање конкурентности на свјетском тржишту, и то не само компанијама на које се олакшица односи, већ и свим другим компанијама и свим грађанима.

Политику диференцирања стопа акциза на енергенте у ЕУ може се ставити у контекст националних, регионалних и глобалних циљева. Диференцираним приступом у склопу **националне политике** опорезивања чланице ЕУ настоје рјешавати националну политику редистрибуције између грађана и одређених сектора. Без обзира на националне политике чланица у фокусу „Енергетске директиве“ налазе се сљедећи економски **циљеви од интереса за цијелу Унију:**

- остварење конвергенције опорезивања енергената;
- елиминација пореске конкуренције између чланица;
- остварење равноправног пореског третмана свих енергената на тржишту ЕУ без обзира на врсту,
- успостављање система потицаја за ефикасно кориштење енергената;
- стимулисање кориштење алтернативних извора енергије у циљу смањења зависности ЕУ од увоза фосилних горива и гаса.

Политика диференцирања акциза на енергенте на нивоу ЕУ осигурава преференцијални положај и уступке новим чланицама у склопу реализације **политике проширења ЕУ**, како би се оне на најбезболнији начин по економски и социјални систем укључиле у систем опорезивања ЕУ. **На глобалном нивоу** диференцираним приступом се жели оснажити конкурентна позиција ЕУ компанија на свјетском тржишту, али и допринијети политици смањења глобалног загађивања.

Модалитети диференциране политике у ЕУ

Имајући у виду да фискална политика не припада заједничким политикама ЕУ одлучивање о фискалним аранжманима у вези имплементације правног оквира ЕУ за опорезивање енергената и електричне енергије које излазе изван оквира минималних стандарда утврђених директивом у начелу је у надлежности сваке земље чланице. Одредбама Директиве чланицама је допуштено да успоставе различите минималне висине опорезивања у складу са употребом енергената и електричне енергије. Енергенти се користе за пословне (комерцијалне) сврхе и непословне сврхе. Међутим, диференцирани приступ опорезивању енергената акцизом не треба схватити као сегмент аутономне пореске политике чланица, већ управо супротно – као фактор конвергенције пореских система чланица ЕУ у скопу процеса

тзв. позитивне интеграције индиректних пореза на нивоу ЕУ путем европског права. Диференцирано опорезивање енергената акцизом подразумева примјену диференцираних националних стопа пореза на исти производ у одређеним околностима или сталним условима, али уз поштивање регулативе на нивоу ЕУ и правила конкуренције на тржишту Уније.

У начелу постоје два приступа диференцирању акциза на енергенте у ЕУ према врсти енергента и према употреби.

Преко ова два приступа, одобравањем дерогација одређеним чланицама, као и новим чланицама под одређеним условима, прелама се и регионална политика и политика проширења ЕУ.

Диференциран приступ опорезивању енергената акцизом с обзиром на врсту горива *de facto* представља темељ Директиве. У претходним декадама политика опорезивања акцизом се доводила у контекст фискалних циљева, тј. како убрати што више прихода на акцизне производе, који се третирају луксузним добрима. Поред тога, политика опорезивања енергената је слиједила и циљеве политике транспорта у ЕУ. Како су студије у то вријеме показивале су да је погон на дизел гориво продуктивнији него погон на бензин скала минималних стопа акциза на енергенте у ЕУ била постављена у корист дизел горива. Диференциране минималне стопе акцизе довеле су временом до промјене преференција потрошача и структуре производње аутомобила. У међувремену израђене су нове студије и *cost-benefit* анализе употребе различитих врста погонских горива. Анализе су показале да су штетне посљедице употребе дизела по животну средину много веће него уштеде на трошковима погонске енергије. Након што су анализе показале да нема основе за закључак да дизел мање загађује околицу од безоловног бензина у ЕУ су постали актуелни процеси елиминисања моторног (оловног) бензина из употребе и елиминисања пореске дискриминације безоловног бензина и аутомобила на бензин. Штавише, нова енергетска директива предвиђа драстично повећање акцизе на дизел која би 2018.г. требала бити за 14,8% већа од садашње акцизе на безоловни бензин, односно за 25% већа од садашње акцизе на дизел. Поредећи са политиком акциза у БиХ примјећује се да БиХ на линији трендова у ЕУ барем кад је у питању елиминација моторног бензина из увоза и производње.

Модели финансирања пореских олакшица пољопривреди у чланицама ЕУ

Енергетска директива омогућава различите моделе за имплементирање диференциране политике опорезивања енергената. У складу са одредбама Директиве земља чланица може ослободити плаћања акцизе или смањити висину акцизне обвезе на неколико начина:

- (i) ослобађањем или примјеном снижених стопа
- (ii) фискалним потицајима
- (iii) одобравањем поврата плаћеног пореза, у цијелости или дјелимично.

Примјена диференцираног опорезивања енергената у чланицама је јако комплексна. У питању је пракса 27 држава, опорезује се широк дијапазон енергената, за различите намјене и сврхе, под различитим техничким и другим условима, за остварење различитих циљева...

Опредијелили смо се за анализу⁶ праксе чланица код опорезивања кориштења дизела и ложуља од стране пољопривредника обзиром да је таква анализа интересантна за Босну и Херцеговину. Одредбама Закона о акцизама у БиХ је већ омогућен поврат акцизе на ложуље који „физичка лица користе за загријавање стамбених и пословних објеката и објеката за пољопривредну производњу (стакленици и пластеници)“, док је већ дуже вријеме у оптицају иницијатива за увођење „плавог дизела“ за пољопривреднике.

⁶ Извор података: Европска комисија, стање на дан 1.1.2012.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Лож-уље

Према одредбама „Енергетске директиве“ стопе акцизе на лож-уље се диференцирају у случајевима када се оно користи за гријање (пословна и непословна употреба), те у пољопривреди, хортикултури, шумарству и узгоју риба.

Само три чланице (Белгија, Луксембург, Пољска) одобравају ослобађање од акциза на лож-уље које се користи у пољопривреди и сличним дјелатностима. Шведска и Финска примјењује снижену стопу акцизе за употребу лож-уља у пољопривреди, хортикултури, шумарству, узгоју риба, а двије чланице олакшице под одређеним условима:

- Француска одобрава пољопривредницима поврат акцизе на лож-уље у висини од 1,665 еура/хл годишње;
- Ирска примјењује супер снижену стопу акцизе за употребу лож-уља у хортикултури и узгоју гљива (са 70% стопе акцизе на лож-уље за загријавање).

Дизел

Према одредбама „Енергетске директиве“ код опорезивања дизела примјењују се ослобађања, снижене стопе или систем поврата и рефундација у случају да се дизел користи: у индустрији, у комерцијалне сврхе (осим за пољопривреду), за гријање (пословна и непословна употреба), у пољопривреди, хортикултури, шумарству, узгоју риба и за жељезнице.

Већина чланица ЕУ омогућава диференцирано опорезивање дизела у пољопривреди и сличним дјелатностима под одређеним условима.

Само пет чланица не предвиђа никакве облике акцизних олакшица. Модалитети диференцираног опорезивања на дан 1.1.2012. укључују:

- нелимитирано ослобађање (Белгија, Луксембург);
- лимитирано ослобађање (Латвија, 100 л по хектару; Литванија према утврђеном нормативу за одређену дјелатност и активност у пољопривреди);
- поврат:
 - 70% акцизе на дизел који се користи у пољопривреди (Словенија⁷)
 - разлике између стандардне акцизе на дизел за погон мотора и снижене стопе акцизе (Мађарска, Аустрија, Румунија, Грчка)
 - у висини од 60% до 85% стандардне акцизе (Чешка)
- снижене стопе (остале чланице);
- нулту стопу на биодизел (Шпанија, до 31.12.2012.).

Порески vs буџетски инструменти

За теоретичаре јавних финансија дилема између опције давања разних пореских олакшица (ослобађања, снижене стопе, поврат) и опције директних циљаних трансфера корисницима (пољопривредници, домаћинства, индустрија) не постоји. Заговорници буџетских инструмената сматрају да диференцирање пореза отвара простор за пореску евазију. Пореска управа губи фокус активности, те, умјесто према обвезницима који доносе већину прихода, своје ресурсе и капацитете преусмјерава на администрирању великог броја захтјева за ослобађање/поврат, занемарујући своје основне задатке и контролу обвезника. Пореска управа најчешће нема надлежности да контролише кориснике олакшица, који углавном нису обвезници, а и кад има, нема капацитета нити времена да контролише одобравање права на олакшице.

⁷ Снижена стопа акцизе на дизел у Словенији када се користи као погонско гориво у пољопривреди износи 108,663 еура/1000 л. Корисницима се исплаћује поврат акцизе у висини од 70% снижене стопе.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Пореским олакшицама приходи од акциза и ПДВ-а су угрожени по више основа:

- наплата прихода је мања због примјене ослобађања, снижених стопа или поврата;
- истовремено се због губљења фокуса у контроли смањује наплата прихода од регуларних обвезника индиректних пореза, и коначно,
- приходи се смањују због пореске евазије, будући да често пореске олакшице остварују и они који на то немају право.

Веза између користи и извора за финансирање олакшица није директна, нити је видљива. То је резултат подијелене надлежности између оних који одобравају пореске олакшице (министарства пољопривреде, индустрије и сл.) и оних који их спроводе (пореска управа), што доводи до свеопште незаинтересованости за ефикасно спровођење и остварење циљева који се желе постићи. Будући да институције који одобравају права на олакшице нису одговорне за фискалне ефекте олакшица (који се могу изразити у виду губитка прихода или преко износа повећаних поврата) службеници у владиним агенцијама нису свјесни посљедица лабављења критеријума приликом одобравања права на олакшице по јавне приходе и буџете владе, поготово ако се додјела права врши у локалним или регионалним агенцијама.

Код система директних трансфера веза између користи и извора средстава је видљива. Владина агенција која одобрава права је одговорна за давање права, али и за трошење средстава која су јој у буџету додијелена за трансфере (субвенције) корисницима за ту намјену, те је присиљена да прати извршавање те буџетске ставке. Тиме се успоставља повратни утицај на додјелу права, будући да неконтролисано давање права на олакшице и лицима која не могу имати то право или у обиму који не одговара стварним потребама директно угрожава извршење трансфера. За разлику од давања пореских олакшица, чији се ефекти на јавне приходе не могу држати под контролом, примјена директних трансфера омогућава директну контролу и накнадне корекције у случају неочекиваних догађаја, чиме се повећава ефикасност трошења средстава пореских обвезника. Из наведених разлога није пожељно да пореске олакшице широком кругу корисника уводе државе у којима је степен корупције висок, владавина права слаба, а фискална и свака друга одговорност државних службеника и агенција за јавна средства на ниском нивоу.

Консолидовани извјештаји

припремила: Александра Регоје, макроекономиста у Одјељењу

Табела 1. (Консолидовани извјештаји: БиХ, ентитети, ЈР)

Прелиминарни консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета институција Босне и Херцеговине,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске (Обухваћени буџетски корисници изван система главне књиге трезора Републике који посједују властите банковне рачуне. Међу њима налазе се и јединице за имплементацију ино пројеката које су оформљене при министарствима).

Извјештај не укључује неусклађене приходе прикупљене на ЈР УИО.

Табеле 2.1-2.3 (Консолидовани извјештаји: кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- Приходе и расходе буџета кантона
- Приходе и расходе буџета припадајућих општина

2. Нето финансирање се односи на разлику примљених зајмова и њихове отплате

Консолидовани извјештај: ЈР, Институције БиХ, ентитети, 2012

	I	II	III	Укупно
Укупни приходи	418,2	402,4	533,6	1.354,2
Порези	382,4	357,6	455,6	1.195,6
Директни порези	23,4	27,8	58,3	109,5
Порези на доходак и добит	22,8	27,1	57,3	107,2
Порез на имовину	0,6	0,7	1,0	2,3
Индириктни порези (нето)	358,8	329,8	397,1	1.085,7
ПДВ	217,9	210,1	264,0	692,0
Акцизе	105,9	85,2	91,1	282,2
Путарина	21,2	19,0	20,6	60,7
Царине	12,6	14,5	20,1	47,2
Остали индириктни порези	1,2	1,0	1,3	3,6
Остали порези	0,2	0,1	0,1	0,5
Доприноси за социјално осигурање	0,0	0,0	0,0	0,0
Грантови од страних влада и међународних организација	1,8	1,1	0,6	3,5
Непорески приходи	33,8	43,2	77,7	154,7
Трансфери од осталих буџетских јединица	0,2	0,5	-0,3	0,4
Укупни расходи	421,0	386,8	463,2	1.271,0
Текући расходи	416,5	382,3	459,2	1.258,0
Бруто плате и накнаде запослених	130,4	131,5	131,8	393,7
Издаци за материјал и услуге	13,3	17,2	24,1	54,7
Дознаке на име социјалне заштите	51,5	52,7	64,7	168,9
Издаци за камате	5,0	5,8	19,3	30,1
Издаци по основу камата у иностранству	4,2	4,4	9,8	18,4
Издаци по основу камата у земљи	0,8	1,4	9,6	11,8
Субвенције	2,2	2,4	3,9	8,5
Донације (нерезидентима)	0,0	0,0	0,0	0,0
Трансфери другим буџетским јединицама	40,9	39,9	40,1	120,9
Трансф. са ЈР (БД, кант, општине, фондови, дир. за цесте)	162,9	128,7	170,3	461,9
Други расходи	10,2	4,0	5,1	19,3
Нето издаци за нефинансијску имовину	4,6	4,5	4,0	13,1
Издаци за нефинансијску имовину	4,7	4,9	4,4	14,0
Примици од нефинансијске имовине	0,1	0,4	0,4	0,9
Бруто/Нето оперативни биланс (приходи минус текући расходи)	1,8	20,1	74,4	96,2
Нето позајмљивање/задуживање (укупни приходи минус укупни)	-2,8	15,6	70,4	83,2
Нето финансирање = (Минус) Нето позајмљивање/задуживање	2,8	-15,6	-70,4	-83,2

Табела 1.

Тузлански кантон, I-XII 2011

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
1 Приходи (11+12+13+14)	29.258.403	29.427.329	33.234.339	33.653.860	33.557.536	35.421.343	38.103.461	36.925.312	39.221.986	34.942.918	33.812.501	50.959.404	428.518.392
11 Приходи од пореза	24.479.665	23.973.696	27.296.619	26.790.937	27.718.306	28.622.115	31.650.988	30.095.403	29.686.069	27.653.402	27.235.646	33.849.245	339.052.091
Порези на доходак и добит	3.394.266	4.928.576	5.449.426	6.336.022	4.518.173	5.340.623	5.286.853	4.547.362	4.493.897	4.582.575	4.782.795	6.492.734	60.153.303
Пореза на имовину	703.481	913.741	905.787	592.680	746.016	944.076	742.625	829.900	695.891	794.146	868.348	1.553.825	10.290.514
Индиректни порези	20.378.786	18.124.720	20.939.333	19.859.699	22.448.706	22.335.374	25.618.984	24.715.449	24.483.874	22.271.960	21.575.792	25.777.881	268.530.558
Остали порези	3.132	6.658	2.074	2.537	5.411	2.041	2.527	2.692	12.408	4.721	8.710	24.805	77.716
12 Непорески приходи	4.278.143	4.879.414	4.890.158	5.735.365	5.076.244	6.146.441	5.076.326	6.436.279	7.830.502	6.166.998	4.935.984	14.165.237	75.617.092
13 Грантови	500.294	574.220	1.047.267	1.127.558	761.450	648.231	1.372.647	385.120	1.688.815	1.120.988	1.622.673	2.928.929	13.778.191
14 Остали приходи	300	0	294	0	1.536	4.556	3.500	8.510	16.600	1.530	18.198	15.994	71.018
2 Расходи (21+22)	25.999.484	30.124.011	29.751.298	32.497.689	33.120.561	34.452.334	31.030.423	32.888.877	32.868.032	37.489.207	39.067.136	50.173.076	409.462.129
21 Текући издаци	26.130.634	30.232.692	29.895.562	32.609.503	33.252.303	34.588.216	31.159.606	33.017.553	32.996.154	37.039.568	39.082.131	50.215.577	410.219.499
Бруто плате и накнаде	20.028.756	20.674.695	20.801.843	20.716.484	20.665.931	20.361.721	19.072.922	20.415.490	20.337.000	22.530.099	20.542.686	20.521.032	246.668.660
Издаци за материјал и услуге	3.527.319	4.570.798	5.141.467	5.708.966	4.869.624	5.569.670	4.330.065	4.666.029	4.428.147	6.108.270	6.476.808	10.537.500	65.934.665
Грантови	2.500.969	4.840.051	3.784.428	6.044.959	7.480.693	8.112.404	7.589.952	7.701.099	7.996.244	8.171.630	11.922.490	18.704.429	94.849.348
Издаци за камате и остале накнаде	5.916	3.473	2.931	3.007	72.378	380.805	33.910	82.886	2.075	156.788	85.546	244.760	1.074.475
Дознаке нижим потрошачким јединицама	67.674	143.674	164.893	136.086	163.677	163.615	132.756	152.050	232.689	72.781	54.601	207.855	1.692.351
22 Нето позајмљивање	-131.150	-108.681	-144.264	-111.814	-131.742	-135.881	-129.183	-128.677	-128.122	449.639	-14.995	-42.501	-757.370
3 Нето набавка нефинансијских средстава	599.373	364.432	1.234.046	1.310.442	1.094.140	2.101.062	1.495.537	2.663.956	1.378.873	3.704.645	2.015.617	4.987.142	22.949.266
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	2.659.546	-1.061.114	2.248.994	-154.272	-657.165	-1.132.054	5.577.501	1.372.479	4.975.081	-6.250.934	-7.270.252	-4.200.814	-3.893.003
5 Нето финансирање	-403.015	-225.938	-224.359	-133.498	-469.539	-2.374.148	-164.885	-59.342	-64.427	2.829.402	-26.089	-2.698.372	-4.014.210

Табела 2.1.

Зеничко-добојски кантон, I-XII 2011

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
1	Приходи (11+12+13+14)	24.847.604	22.801.928	25.887.529	24.722.475	28.926.164	29.471.555	30.264.227	29.162.167	31.280.478	29.053.572	28.185.529	33.285.628	337.888.857
11	Приходи од пореза	20.009.986	18.605.517	21.745.997	20.545.454	23.770.071	23.626.530	25.377.644	24.098.579	24.373.158	23.019.695	22.252.479	24.434.266	271.859.376
	Порези на доходак и добит	2.436.628	2.697.545	3.788.572	3.582.439	4.490.411	3.687.819	3.376.334	3.249.351	3.200.697	3.440.116	3.181.832	4.021.855	41.153.598
	Пореза на имовину	466.703	487.759	391.083	402.428	534.250	398.648	406.919	395.418	553.168	621.568	593.305	668.186	5.919.434
	Индиректни порези	17.103.788	15.418.125	17.564.086	16.557.453	18.738.484	19.536.154	21.592.637	20.450.943	20.610.706	18.955.719	18.474.621	19.749.831	224.752.549
	Остали порези	2.866	2.089	2.256	3.133	6.926	3.909	1.754	2.867	8.587	2.292	2.721	-5.605	33.795
12	Непорески приходи	4.418.407	3.599.969	3.677.229	3.858.915	4.690.818	5.082.256	4.291.010	4.259.506	5.523.112	4.626.536	5.334.233	7.895.819	57.257.808
13	Грантови	403.173	596.443	464.302	315.775	465.276	762.768	590.574	788.082	1.230.792	1.407.341	598.817	964.581	8.587.924
14	Остали приходи	16.038	0	0	2.331	0	0	5.000	16.000	153.417	0	0	-9.038	183.748
2	Расходи (21+22)	20.812.372	24.958.408	26.169.895	25.780.747	24.963.224	28.392.399	23.297.274	27.103.336	29.791.624	26.363.917	29.574.701	37.326.440	324.534.338
21	Текући издаци	20.812.372	24.958.408	26.169.895	25.780.747	24.963.224	28.392.399	23.297.274	27.103.336	29.791.624	26.363.917	29.574.701	37.326.440	324.534.338
	Бруто плате и накнаде	13.686.538	14.242.263	15.053.495	14.892.157	15.053.948	15.600.263	13.704.793	17.327.612	15.228.847	14.801.646	15.166.101	15.642.765	180.400.427
	Издаци за материјал и услуге	3.148.473	4.986.701	5.021.479	4.286.085	3.976.155	4.702.854	3.445.535	2.856.004	5.176.436	4.121.716	5.907.547	8.693.192	56.322.176
	Грантови	3.834.092	5.561.855	5.767.959	6.508.476	5.755.020	7.689.855	6.081.636	6.532.976	9.125.531	7.406.617	8.263.268	12.390.987	84.918.271
	Издаци за камате и остале накнаде	131.000	16.000	77.059	15.325	78.702	82.508	26.684	158.402	14.387	20.279	78.962	47.399	746.706
	Дознаке нижим потрошачким јединицама	12.270	151.590	249.903	78.703	99.400	316.921	38.627	228.343	246.424	13.658	158.823	552.097	2.146.759
22	Нето позајмљивање	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Нето набавка нефинансијских средстава	212.125	563.877	937.346	1.412.200	1.862.315	1.518.447	985.580	1.251.306	1.659.097	1.612.638	1.019.539	3.713.677	16.748.147
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	3.823.106	-2.720.357	-1.219.713	-2.470.471	2.100.625	-439.291	5.981.374	807.524	-170.242	1.077.017	-2.408.711	-7.754.488	-3.393.628
5	Нето финансирање	-130.364	-11.167	1.000.000	-1.000	497.167	-131.188	-22.153	-44.018	-286.506	-286.506	-12.821	0	571.445

Табела 2.2.